

După o saga de peste 7 ani, finalul anului 2022 aduce soluționarea favorabilă a două dispute fiscale din domeniul asigurărilor, confirmându-se că nu datorează TVA și contribuții sociale stabilite în plus în cadrul unor inspecții fiscale

Autori:

- *Dan Dascălu, Partener coordonator litigii fiscale, D&B David și Baias*
- *Mihail Boian, Partener, D&B David și Baias*

Sfârșitul de an 2022 aduce soluții de referință în două dispute fiscale din domeniul asigurărilor, finalizându-se astfel cu succes pentru contribuabili în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție (ÎCCJ) o saga fiscală derulată în contradictoriu cu ANAF în privința impunerii TVA aferente serviciilor prestate de partenerii specializați din alte state membre UE, precum și a contribuțiilor sociale aferente veniturilor achitate agenților de asigurare în temeiul unor contracte de agent. Asistența juridică a fost asigurată de-a lungul întregii dispute fiscale de o echipă specializată în litigii fiscale a **D&B David și Baias SCA** în colaborare cu consultanți fiscali **PwC România**.

În urmă cu aproximativ 7 ani se încheia o serie de inspecții

fiscale derulate la nivelul companiilor de asigurare pe o durată mai mare de 3 ani. Inspecțiile au vizat obligații fiscale aferente perioadei 2007-2011, consecințele patrimoniale negative fiind semnificative. Au fost astfel stabilite TVA suplimentară de plată aferentă serviciilor de gestionare a daunelor Carte verde prestate de către unele societăți corespondențe ale acestor asigurători din alte state membre UE, precum și contribuții sociale aferente veniturilor obținute de agenții de asigurare în temeiul contractelor de agent specifice încheiate cu companiile de asigurare.

În privința TVA, problematica dedusă judecării viza stabilirea locului prestării serviciilor și a făcut obiectul interpretării Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) care a fost tranșată favorabil pentru contribuabil prin hotărârea pronunțată în cauza *Uniqă Asigurări* (C-267/21), la sesizarea ÎCCJ (în privința acestor demersuri, a se vedea <https://blog.pwc.ro/2022/08/04/o-hotarare-cjue-de-referinta-in-valideaza-interpretarea-autoritatilor-fiscale-romane-in-cazul-unei-companii-de-asigurari-fiind-extrem-de-relevanta-pentru-controalele-similare-derulate-in-aceasta-indus/>). S-a statuat de către instanța europeană că serviciile de soluționare a daunelor furnizate de companiile corespondente, în numele și pe seama unei societăți de asigurări nu fac parte din „serviciile prestate de consultanți, ingineri, birourile de consultanță, avocați, contabili și alte servicii similare și nici din prelucrările de date și din furnizarea de informații” prevăzut de articolul 56 alineatul (1) litera (c) din Directiva TVA, astfel încât locul prestării acestor servicii este la sediul prestatorilor, iar nu al companiilor de asigurare române.

„ÎCCJ, pornind de la interpretarea dreptului european din procedura trimiterii preliminare anterior derulată într-una dintre cele două cauze menționate, a anulat impunerea TVA de către ANAF asupra celor două societăți de asigurare, tratamentul fiscal aplicat de acestea (i.e. taxarea

serviciilor la locul prestării serviciilor de către societățile lor corespondente din statul membru în care acestea își au sediul, iar nu România, unde se află sediul beneficiarului serviciilor) fiind astfel recunoscut ca cel corect din punct de vedere legal”, a arătat **Dan Dascălu, Partener Coordonator al Departamentului de Litigii și Dreptul muncii al D&B David și Baias.**

„Soluțiile Înaltei Curți vin să demonstreze încă o dată, dacă mai era necesar, importanța și utilitatea instituției întrebării preliminare – ca instrument de interpretare a dreptului european – care, odată transmisă către CJUE de către instanța națională într-o manieră care să surprindă în mod corespunzător problematica de interpretare în discuție și apoi soluționată printr-o hotărâre de către instanța europeană, a avut ca efect o unificare a practicii divergente până la acel moment la nivelul instanțelor de fond în privința determinării locului prestării serviciilor de soluționare a daunelor de către societățile corespondente în materia TVA. Tranșarea definitivă a acestei problematice în favoarea companiilor de asigurare după ani buni de inspecții fiscale și dispute cu organele fiscale este cu atât mai binevenită cu cât acestea vizau sume importante achitate de aceste companii cu titlu de obligații fiscale principale, dar mai ales obligații fiscale accesorii în baza unor acte de impunere nelegale”, a adăugat **Mihail Boian, avocat Partener al D&B David și Baias SCA.**

Pe de altă parte, în privința contribuțiilor sociale, problematica în discuție dedusă judecății și dezlegată de ÎCCJ a vizat, în esență, **calificarea naturii juridice a veniturilor obținute de agenții de asigurare din contractele de agent încheiate cu companiile de asigurare**, în funcție de care trebuia să se determine cine ar fi trebuit să achite contribuțiile sociale aferente. Astfel, dacă acestea ar fi fost **venituri din contracte/convenții încheiate potrivit Codului civil**, contribuțiile sociale ar fi trebuit reținute la sursă și achitate către bugetul de stat de către companiile de

asigurări (conform OUG nr. 82/2010), în timp ce o asemenea obligație nu exista pentru companii de asigurare, dacă **erau venituri înregistrate din activități comerciale, respectiv, desfășurate de profesioniști conform legislației speciale** (i.e. după cum contractele s-au derulat anterior sau după intrarea în vigoare a noului Cod civil).

Avocații D&B David și Baias au adus în fața instanțelor de judecată argumentele de drept civil (în sens larg, incluzând și dispozițiile Codului comercial) ce susțin natura juridică a acestor contracte ca fiind (în mod firesc) una de tip comercial, respectiv, încheiate între profesioniști, pornind de la definirea faptelor de comerț din Codul comercial și încheind cu dispozițiile Noului Cod civil care exclud în mod specific contractul de agent de asigurare din sfera de aplicare a acestui din urmă act normativ. Totodată au fost luate în considerare normele specifice emise în privința activității agenților de asigurare de către reglementatorul acestei industrii. În egală măsură, aceștia au prezentat pe larg instanțelor de judecată și argumentele fundamentate pe înseși normele dreptului fiscal ce contraziceau impunerea acestor sume de către ANAF.

După ce într-una dintre cele două cauze Curtea de Apel București a anulat actele administrativ-fiscale emise de ANAF, ÎCCJ a validat raționamentul acesteia, respingând recursurile formulate de ANAF și dispunând pe fond o soluție identică și în cea de-a doua cauză soluționată în această suită de litigii fiscale (i.e. anularea impunerii contribuțiilor sociale pentru aceasta din urmă). S-a confirmat astfel cu titlu definitiv că societățile de asigurare nu sunt obligate să rețină la sursă și să achite contribuții sociale în privința **veniturilor achitate agenților de asigurare în temeiul unor contract de agent.**

„Este o altă dispută cu organele fiscale despre care am putea scrie o carte. Aceasta a presupus parcurgerea mai multor etape, atât în fază prelitigioasă – când am fost implicați în

*privința contribuțiilor sociale în efectuarea de demersuri, alături de organizațiile profesionale, la pregătirea de adrese către Ministerul Muncii și Ministerul Justiției , pentru a încerca descifrarea semnificației noțiunilor preluate de Ministerul Finanțelor în legea fiscală, cât mai apoi în fază litigioasă, care a presupus și parcurgerea procedurii preliminare(pe partea de TVA). Toate aceste demersuri așezate și urmate coordonat în cadrul unei strategii de apărare elaborată pas cu pas, au facilitat, din punctul nostru de vedere, și de această dată identificarea problematicilor în discuție, a conceptelor și cadrului legal incident, care mai apoi au fost analizate într-o manieră detaliată și aplecată de către judecătorii Curții de Apel București și apoi de către cei ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanțele conchizând asupra necesității anulării impunerilor nelegale efectuate de către organele fiscale în aceste cauze”, a conchis **Dan Dascălu, Avocat, Partener D&B David și Baias SCA, Coordonator al Departamentului de Litigii și Dreptul muncii.***

Echipa de avocați D&B David și Baias implicată a fost formată din Dan Dascălu, Mihail Boian, Ana Vasile, Arleta Volintiru, colaborând îndeaproape de-a lungul întregii dispute cu consultanții fiscali PwC România, respectiv, Diana Coroabă, Inge Abdulcair și Bogdan Cărpă-Veche.